

Dordtse Leerregels Hoofdstuk 3 en 4 par 9

Schijngeloof 1 dat het bestaat 2 wat het is 3 hoe het moet

Gemeente,

Zal ik het in de kerkbode zetten, heb ik me afgevraagd. Zal ik er in zetten waar het vanavond over gaat of maar een keertje niet? Want “schijngeloof” is niet zo’n aantrekkelijk onderwerp. Misschien blijven er mensen voor thuis of gaan ergens anders. Mooi dat u, dat jullie er zijn. Trouw in en aan de gemeente.

Over ‘schijngeloof’ dus. Dat wil zeggen over geloof dat net echt lijkt, maar toch niet echt is. Anders gezegd: over ongeloof, waarmee je dus verloren gaat, maar dat eruit ziet als echt geloof. In elk aan de buitenkant voor het menselijk oog. Want er is ongeloof dat er ook echt zo uitziet, in doen en praten en laten duidelijk anti. Maar er is ook ongeloof, ongelovigen, die precies doen, praten en laten als echte gelovigen, dat zelf ook denken en toch zullen horen: Gaat weg van Mij, Ik ken u niet vanwaar gij zijt. Dat is niet aantrekkelijk om daarover na te denken.

Misschien denken we wel aan preken van vroeger, echt vroeger, waarin het bijna altijd ging over wat het niet is. En wat het net niet is. Waarin het voor uw gevoel er steeds over ging: kijk uit dat je je niet bedriegt. En dat elke preek weer. Of dat echt zo was, is misschien de vraag nog, maar zo herinnert u het zich wel misschien. En dat legde een donkere schaduw over een gemeente en over je eigen leven. Een schaduw van twijfel, van angst om jezelf te bedriegen en ieders geloofsleven verdroogde onder die schaduw. Dat kan Gods bedoeling niet zijn.

1 dat het bestaat

Maar aan de andere kant: de Bijbel heeft er wel over. En dat niet heel soms bijna zonder dat het je opvalt. De Bijbel heeft er echt over. Enkele voorbeelden. De gelijkenis van de zaaier die we nog willen gaan volgen vanavond. Zaad dat ontkiemt en lijkt vrucht te gaan dragen in de toekomst, maar het komt er nooit van. De gelijkenis van het visnet. Alle vissen in het net, het Evangelienet, en toch uit dat net worden er weggeworpen. De gelijkenis van de 5 wijze en 5 dwaze maagden. Veel overeenkomsten: op weg naar de Bruidegom, lampen die ze allemaal meenemen, en toch: 5 waren dwaas. We kunnen denken aan de teksten die we gelezen hebben. Mattheus 7 en Hebreëen 6. Of een tekst die zegt dat er mensen zijn die de gedaante van godzaligheid hebben, maar de kracht ervan verloochend hebben. We kunnen denken aan Bijbelse

personen die een tijd lang leken te volgen, maar van wie het de vraag is of het echt zo was: de vrouw van Lot, Bileam, Saul, Demas, en het ontwijfelbare voorbeeld van iemand van wie iedereen dacht dat hij geloofde maar die toch voor eeuwig verloren is gegaan: Judas.

Dat moet toch genoeg zijn om te beseffen: daar mag en kun je niet omheen. Het is mogelijk dat je lijkt te geloven, denkt te geloven, als avondmaalganger, als je eens belijdenis deed, ik zeg heel voorzichtig, misschien zelfs afgelopen maandag, en dat het toch niet echt is. Een prediking die daar nooit aandacht aan besteed is geen bijbelse prediking. Is een gevaar voor de gemeente en voor onze zielen. Kan ons met een ingebeelde hemel naar de hel laten gaan. Houd dat vast ook op bijeenkomsten of conferenties uit evangelische of kerkelijke hoek, waarin iedereen die er is als gelovige wordt aangesproken. Waar iedereen die maar iets belangstelling toont gelijk als gelovige wordt aangesproken. Hoe levensgevaarlijk en misleidend kan dat zijn.

Ik heb het ook mezelf deze week afgevraagd: heb ik daar in de jaren in Waarder genoeg aandacht aan gegeven? Heb ik niet te weinig op die mogelijkheid gewezen? Had ik dat niet meer moeten doen, ook op huisbezoek of belijdeniscatechisatie? En nu hoop ik niet dat u denkt: och dominee, hou je liever bezig met belangrijkere dingen. Ik hoop dat u het gewicht van de juiste, eerlijke voorbereiding op Gods rechterstoel proeft en herkent.

Vanavond dus over schijn geloof. Goed dat we uit de belijdenisgeschriften preken, dan komt dit vanzelf, op volgorde, ook aan bod. Vooraf zeggen we wel één ding. De Heere Jezus heeft het hierover met goede bedoeling. Niet met de bedoeling om een donkere schaduw te leggen, of om maar in twijfel en vertwijfeling te brengen, zodat je het nooit echt meer zeker durft te weten. Nee, met de bedoeling om wie schijn geloof heeft tot inkeer te brengen en wie gelooft te oefenen in het geloof. Daarover aan het einde nog meer. Maar wel vooraf om dat te weten: met goede bedoeling, heilzame bedoeling.

2 wat het is

Het gaat in hoofdstuk 3 en 4 over het komen tot geloof. Dat komt niet op vanuit onze zondige natuur. Dat komt ook niet op uit de overblijfselen van de schepping die nog in onze natuur zijn. Het komt ook niet op uit de wet. Maar het geloof wordt gewerkt door het Evangelie. Het Evangelie gebruikt de Heilige Geest om tot geloof te brengen. En wat geeft God daarin veel, in het Evangelie. Het begin van par 9 somt het op. We krijgen het Evangelie, dat onvoorwaardelijk is, dat geen enkele voorwaarde stelt. We krijgen Jezus Christus aangeboden, in Wie alle ruimte, alle voorraad is voor wie dan ook en

voor iedereen. We krijgen de roeping naar ons toe dat God wil dat wij tot Jezus komen, dat we welkom zijn, dat we bevolen worden om te komen, zo behaagt het Hem als wij komen. En we krijgen ook nog allerlei gaven geschonken. Nou, je zou denken: hoe is het mogelijk dat je nog niet tot Jezus komt. Hoe bestaat het? Maar dat kan. Dat kan. En zelfs zo dat het lijkt dat je wel komt en bent gekomen, maar het is schijn, het is niet zo.

Drie mogelijkheden worden genoemd in de gelijkenis van de zaaier. De eerste dat God je de gaven geeft zoals in Mattheus 7 aangegeven. Je hebt Jezus in levende gedaante gezien. Misschien zelfs een droom gehad waarin Hij tot je sprak, of een engel gezien. Je hebt mensen mogen genezen op wonderlijke manier, je hebt heel mooi kunnen spreken tot mensen over God, waardoor die mensen getroost werden. Ze zeiden tegen je: ik heb veel aan je gehad, je bent me echt tot zegen geweest. Je hebt de gave van een taak in Zijn rijk gekregen: leidinggevende, organist, koster, ambtsdrager, ouderling, diaken, predikant. God gaf dat allemaal. En al die gaven zijn even zoveel nodigingen en oproepen: dien Mij toch! Geef je leven aan Mij. Ik ben het waard. Ik Die je zoveel geeft, geef Christus uw hart, uw leven, uw alles.

Maar: dat gebeurde niet. En dan ontbreekt het beslissende. Wat dat is? Dat zegt Jezus: gij zijt werkers der ongerechtigheid. De zonde bleef ons lief. De zonde, of een zonde, werd niet afgekapd en de oorlog verklaard. De zonde van eerzucht of hoogmoed, of van geldzucht of erotiek, of van eigen heer en meester willen blijven. Want het werk van Jezus Christus is altijd gericht op: doding van de zonde, berouw en strijd tegen alle zonden, vernedering van mezelf en verlangen mijn oude natuur te doden en mijn vlees te kruisigen. Dat is Zijn zaligmakend werk.

Maar dat woord werd steeds weggepikt, dat woord lieten we steeds voorbij waaien. Ene oor in andere oor uit. De vogelen des hemels namen het weg. En dát is nog nooit werkelijkheid geworden. Mijn zonden, mijn zonden, daar moet ik vanaf, die moeten weg. Waar geloof hangt altijd samen met heiliging. Dat het eerste wat we noteren: Schijngeloof mist de heiliging: de doding van de zonden, de strijd om naar Gods geboden te leven.

Als dat er niet is dan zegt Jezus straks: Ik heb u niet gekend, gaat weg van Mij, gij werkers der ongerechtigheid. Reden genoeg om in deze spiegel te zien. Ben ik zo iemand, die veel gekregen heb, vele gaven, mooie taak en roeping, hoge taak en roeping, voor anderen tot zegen, maar.....geen heiliging. Ik doe en praat misschien wel alsof, maar het is er niet. Schijngeloof. Gaven zijn voor mij belangrijker dan strijd tegen de zonde, want die hoeft en wil ik niet. Die is er niet. Dan zou je jezelf

bedriegen als je denkt: het zit goed met mij, want ik deed belijdenis, ik ga ten avondmaal...

Kom tot Christus, want Hij geeft haat tegen de zonde.

De tweede manier waarop dat kan voorkomen: lijken te geloven, maar het is niet echt. Dat is een hele moeilijke, lastige. Dan heeft Jezus het in de gelijkenis van de zaaier over mensen die het woord hoort en dat terstond met vreugde ontvangt. Vreugde vanwege het Woord. Is dat dan verkeerd? Is er dan geen geestelijke blijdschap? Ja..... maar ook een blijdschap die geestelijk lijkt, maar het niet echt is. Ik verbind het vanavond met wat in Hebreëën 6 lezen. Over mensen die verlicht zijn geweest: zicht kregen op de dingen van God, die de hemelse gave gesmaakt hebben, de gave dus van eeuwig leven, eeuwige vreugde hoe mooi dat is, die niet de Heilige Geest Zelf, maar wel invloeden van de Heilige Geest hebben gehad, die doen je bezig zijn met de Bijbel, met God. Die gesmaakt hebben het goede Woord Gods en de krachten van de toekomstige eeuw. Die dus iets gemerkt hebben van het mooie en heerlijke van de hemel en dachten: ja, dat is mooi, dat is rijk. Wat geeft God dan een gaven. Dat geeft God dan te kennen: kom tot Mij, geef Mij uw hart, wend u naar Christus toe.

Maar: dat gebeurde niet was ook niet gebeurd. Toch niet. En dan ontbreekt het beslissende: het gaat ten diepste in Jezus' werk van zaligheid niet om mijn vreugde, maar om Gods eer. Het gaat niet om mijn vreugde en mijn levensgemak, het gaat om God. Waar geloof richt je op God en Zijn eer. Ook als dat voor mij einde gemak betekent, als dat voor mij strijd en lijden meebrengt. Maar schijn geloof van deze soort heeft dit in zich dat je zegt: ik moet er wel blij van worden en moet er wel baat bij hebben. Als het niet me meer een gelukkig gevoel geeft, dan hoeft het niet meer. En in tijd van vervolging vallen zij af.

We noteren dus dat schijn geloof mist: de gerichtheid op Gods eer, het afsterven aan de lust tot eigen geluk en gemak. Dat is het doel. Dat is het meeste waard. Zei Jezus niet: wie achter Mij wil komen, die verloochene zichzelf en neme Zijn kruis op. Niet mijn vreugde, niet mijn gemak, niet mijn goed gevoel gaat het om, het gaat om Góð. Dat God aan Zijn eer komt in mijn leven. Al gaat voor mij het heerlijke gevoel eraan en het gevoel van Gods nabijheid weg.

Als dat er niet is ons leven dan wordt het ons een keer teveel. Dan laten we een keer los. Als het teveel gaat kosten. Als het ons niet meer blij maakt en niet meer geluksgevoel geeft. En aan het einde zal Jezus zeggen: Ik ken u niet van waar gij zijt, gaat weg van Mij, gij werkers der ongerechtigheid. Kijken we maar in de spiegel: ben ik zo iemand? Die gaat voor mijn geluksgevoel, voor mijn geestelijk geluksgevoel. Dan

moet je niet denken dat het goed zit omdat je belijdenis hebt gedaan, aan het avondmaal gaat.....

Kom tot Christus, Hij geeft de genade die op God richt en op Zijn eer, meer dan op mijn geluksgevoel.

De derde soort uit de gelijkenis. Het zaad is gezaaid en komt op. Niemand ziet verschil. Je leeft een tijd mee met de gemeente, met anderen. Je bent helemaal opgenomen in de kring. Je doet mee in de gemeente, in Gods Koninkrijk, allerlei taken worden je toevertrouwd. Wat geeft God veel. Wat roept het je toe: bekeer je tot Mij. Geef Mij uw hart. Ik ben het waarde gediend te worden. Kom tot Christus.

Maar het wordt druk en drukker in je leven. En er trekt meer en meer aan mooie dingen van dit leven. Wat meer financiële armslag, wat hogere positie, wat meer mogelijkheden. En van lieverlee ebt het weg, gaat het weg. Judas. En toen kwam een keer de druppel die de meer deed overlopen: die verspilling van die olie door die vrouw en Jezus vindt dat nog goed ook. Toen was de maat vol.

Wat ontbreekt er dan? Je bent nooit met jezelf failliet gegaan. Je bent nooit zo aan de voet van het kruis gekomen dat je erkende: ik kan het niet en ik verdien het niet. Al mijn proberen en al mijn best doen om U te dienen, dat is het niet. In mij is geen goed. Volhouden om U te dienen is onmogelijk: mijn vlees is vijandschap tegen U. En dat is zo erg en dat gaat zo ver dat ik U mee gekruisigd heb. Ik verdien niet meer dat U naar mij omziet. Het is over en uit met mij als het van en om mij moet gebeuren. Verloren, tenzij..... We noteren dat schijn geloof mist: verbrijzeling van hart. Het verbroken hart, een verslagen gemoed.

Als dat er niet is dan vallen we een keer af. Als we God dienen vanuit onszelf. Nooit aan de grond gekomen zijn. Nooit verloren zondaar en goddeloze voor God geworden zijn, hopeloos en schuldig in eigen oog. Nooit vastgelegd aan Golgotha. En dan trekt het me een keer mee. Als ik niet vastlig op Golgotha, niet het anker daar vastligt, dan trekt de stroom me een keer mee. En Jezus zal zeggen: Ik ken u niet van waar gij zijt, gaat weg van Mij, gij werkers der ongerechtigheid. Kijken we maar in de spiegel: ben ik zo iemand? Iemand die nooit met zichzelf is omgekomen en aan het einde gekomen. Alleen hemelhoge schuld en totaal onvermogen overhield. Dan moet je niet denken dat het goed zit omdat je belijdenis hebt gedaan, aan het avondmaal gaat.....

Kom tot Christus, Hij geeft de genade die de ogen opent en aan Zijn voeten brengt om schuld te zien en onvermogen te ontdekken en Hem te zien als de Gekruisigde.

Wat vreselijk: dan geeft God zoveel: het Evangelie, de ruimte in Christus wordt aangeboden, Hij roept en nodigt dat je welkom bent, Hij geeft gaven van allerlei soort om dat nog te onderstrepen en die nog meer aandringen: kom toch tot Christus en leef voor God, Zijn eer en Zijn Naam. En dan toch in schijn geloof Jezus van je afgehouden. De Christus der Schriften miskend en voorbijgelopen en voorbijgeleefd. Zij die verloren gaan, ook in schijn geloof, gaan verloren door eigen schuld.

Waar geloof gaat altijd samen om met heiliging, met gerichtheid op Gods eer, met verbrijzeling van hart. En waar geloof gaat het niet het meest om gaven van God, om geluksgevoel, en om maar op eigen benen te blijven staan.

Als we het samenvatten: schijn geloof heeft aan de gaven genoeg: gaven van positie of talenten, gaven van gelukkig momenten en tijden van goed gevoel, gaven van meedoen en meepraten en er in de gemeente bijhoren. Daar heeft schijn geloof genoeg aan. Schijn geloof is dat je drijft op die gaven, in plaats van te rusten in Christus. Dat je je vasthoudt aan zulke gaven in plaats van je te laten vallen op Christus.

3 hoe het nu moet

Nou, dat kan heel wat met ons doen. Dat kan een beproeving zijn al deze Bijbelse gedachten en elementen. Ook al omdat je allicht wel iets in jezelf vindt dat niet echt is: allicht wel iets aan liefde tot de zonde, allicht wel iets dat je eigen geluksgevoel boven Gods eer stelt. Allicht wel iets dat een beetje sterk voelt van jezelf. Zelfs de meeste echte gelovige heeft dat allemaal nog wel in zich. Wat moeten hiermee? Als Jezus dit vanavond tot ons brengt, eerlijk, bewogen, liefdevol, op ons heil gericht?

Wat we in elk geval niet moeten doen is er onszelf van afmaken. Los van God er zelf mee rondkomen. Dat kan op twee manieren: dat kan op de manier van: nou, hoe dan ook, ik houd het erop dat ik echt geloof, daar gaan we vanuit en ik laat me niet van de wijs brengen. Ik laat de bui maar over me heengaan vanavond en ik blijf erbij dat ik geloof en schud het van me af. Ik smeed u: doe dat niet. U zou daar eeuwig spijt van kunnen krijgen.

Maar ook niet op die andere manier die toch eigenlijk op hetzelfde neer komt. Dat je denkt: o, hoe zou het toch zijn bij mij. En maar blijven piekeren, en blijven ronddraaien in je eigen kijken naar jezelf en je komt er niet uit of je denkt: het zal wel niks zijn met me en wel niks worden ook. Ik smeed u: doe dat niet. Want ook dan doet u hetzelfde: je blijft bij God vandaan, je probeert er zelf uit te komen. En dat is precies wat de duivel wil: je bij God, bij Jezus vandaan houden.

Wat is de bedoeling van de HEERE? Deze, dat het uitdrijft naar Hem!

Als ik tot de ontdekking kom vanavond, of naar aanleiding van vanavond: ik geloof niet echt, mijn geloof is schijn: vlucht tot de HEERE. O HEERE het is toch rijk om een echt geloof te hebben dat het leven heiligt, dat een leven geeft dat op U gericht is, dat het vol zal houden tot het einde en de eeuwige heerlijkheid beërven zal. O HEERE, red mij, verlos mij van mij onbekeerdheid al ziet het er uit als geloof. En je zult ondervinden: dat is geloof! Maar stel niet uit, want je kunt steeds dieper in slaap vallen en je in slaap sussen en steeds meer weezin krijgen om erover na te denken, kom nu tot de HEERE.

En als je een echt geloof mag hebben. Christus kennen mag die je leven heiligt, die je richt op Gods eer en een verbroken hart en verbrijzelde geest geeft: kom tot de HEERE. O HEERE, zuiver me meer en meer. Er zit zoveel tussen dat van de oude Adam is, zoveel trekken van dat schijngeloof die zicht ertussen nestelen, Heere, beproef vrij van omhoog mijn hart dat voor Uw oog Alwetende steeds open lag. Zo wordt het geloof gelouterd en geoefend.

En als je het niet weet. Je komt er niet uit. Wat is het nou? Is het misschien niet echt, al denk ik vaak van wel? Of is het toch echt, al denk ik van niet? Denk dan aan Psalm 139. Doorgrond Gij mij en ken mijn hart zie of bij mij een schadelijke weg is en leid Gij mij op de eeuwige weg. HEERE, U geef ik mij over, totaal en geheel, doe met mij wat nodig en goed is in Uw oog. Dat is geloof, dat is ten diepste geloof! Dat is ten diepste ook wat Kohlbrugge zegt: als ik er niet uit kom of ik ooit echt geloofd heb en niet uitkom of ik nu echt geloof, dan zeg ik: HEERE, of ik nu ooit geloofd heb of niet en of ik nu echt geloof of niet weer ik niet, maar hoe dat ook zij, wel of niet ooit of tot op heden, nu werp ik mij in Uw armen, nu geef ik mij aan U over. Dan zal ik in elk geval nu tot U vluchten.

Daarom sprak Jezus vanavond met ons over schijngeloof.

Amen